

Abbie Greavesová

Až na kraj sveta

*Ako dlho by ste čakali
na človeka,
ktorého milujete?*

Až
na kraj
sveta

The text "Až na kraj sveta" is written in a black, cursive, handwritten font. The words are arranged in three lines: "Až" on the top line, "na kraj" on the middle line, and "sveta" on the bottom line. The text is surrounded by several small, grey, four-pointed star-like symbols scattered around it.

Abbie Greavesová

Až
na kraj
světa

Original title: Abbie Greaves: THE ENDS OF THE EARTH
Copyright © Rafferty Writing Ltd, 2021
First published in Great Britain by Century in 2021

Cover design © Francesca Spinelli, 2022
Cover illustration © Shutterstock

Translation © Barbora Al Zafari, 2022
Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2022

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri.

www.fortunalibri.sk

Redakčná a jazyková úprava Otilia Škvarnová

Prvé vydanie

Táto kniha je fikcia. Mená, postavy, miesta a udalosti sú buď výtvorom autorkinej fantázie, alebo sú použité fiktívne, a preto akákoľvek podobnosť so skutočnými živými alebo mŕtvymi osobami, obchodnými spoločnosťami, udalosťami či miestami je úplne náhodná.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať, ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom, či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou, alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-573-0093-9

*Venujem mame a otcovi,
ktorých trpezlivosť so mnou je prinajmenšom inšpiratívna.*

2018

Mary O'Connorová sa stala súčasťou inventára stanice metra Ealing Broadway. Ako väčšina vecí, ktoré ľudia zanechajú niekde pri ceste, aj ona bola prehliadaná a nedocenená. No tam sa akékoľvek podobnosti končili. Na Mary nebolo nič špinavé ani ošúchané, práve naopak.

Vlasy mala elegantne zviazané do drdola, ich tmavé pramene sa leskli ako gaštany v tráve. Mary nebola u kaderničky celé roky, vnímala to ako pôžitok, ktorý si nezaslúži, no našťastie úlohu zohrali jej dobré gény, ktoré jej korunku krásy napriek tomu udržiavali v dokonalom stave. Boli to tie isté gény, ktoré jej prepožičali symetrické črty tváre, výrazné líce ne kosti a pôvabný rovný nos. Aj bez štipky mejkapu pôsobili jej oči ako doširoka roztvorené. Pátrajúce, povedal by možno niekto. Alebo mátajúce.

Každý večer po tom, čo doplnila všetky regály v neďalekom supermarkete, sa Mary rozhodným krokom vybrala práve sem. Nebol čas zájsť domov a prezliecť sa. Zmena sa jej pravidelne končila o pol šiestej a zakaždým ledva stihla dobehnúť na stanicu, aby zachytila hlavný nápor ľudí. A tak si cez žltú pracovnú polokošeľu od zamestnávateľa iba prehodila sveter, na ktorom si pozapínala gombíky až ku krku. Možno to nebol ten najmodernejší vzhľad, no Mary bola

dostatočne krásna na to, aby zatienila aj ten najhorší zo všetkých módných zločinov.

Len čo sa Mary dostala na stanicu, telo akoby jej prešlo na autopilota. Zaujala pozíciu pod betónovým schodiskom, len pár metrov od turniketov a naľavo od stánku ponúkajúceho vodovú kávu. A potom, spokojná s týmto miestom, zohla sa k batohu pri svojich nohách a vytiahla z neho tabuľku. Nosila ju stále so sebou, preloženú napoly a vloženú do zadného stredného vrečka batoha, ktorého sieťka už vekom trochu povolila. *Nie je to moja prvá tabuľka*, pomyslela si, stisnúc pery od bolesti, ktorá sa jej pri zohnutí ozvala pod ľavou lopatkou. A hneď nadviazala myšlienkou na to, že len minulý týždeň oslávila štyridsiatku. Citové rozpoloženie niekoľkých posledných rokov si vybralo svoju daň a Mary sa cítila minimálne o dvadsať rokov staršia.

Bola vysoká skoro meter osemdesiat, takže sa niekoľkokrát uistila, či naozaj umiestnila tabuľku do správne odhadnutej priemernej výšky očí. Potom roztvorila obe strany tvrdého papiera a odhalila tak svetu svoj odkaz. Držiac tabuľku, občas pohla prstami, keď jej začali tĺpnuť, pričom dávala veľký pozor, aby nezakryla ani milimeter nápisu na nej: *VRÁŤ SA DOMOV, JIM*. Na každom jednom z tých slov jej záležalo a každé z nich mala hlboko vryté v srdci.

„Jim?“ pýtala sa okoloidúcich cestujúcich, s hlavami sklonenými nad mobilmi či miestnymi novinami, ktoré aj tak nakoniec skončili na kôpke pri jej nohách. V poslednom roku či dvoch sa alarmujúco zvýšil počet prípadov, keď si myslela, že jej ľudia odpovedajú, no oni rozprávali do slúchadiel, tých maličkých, čo sa len strkajú do uší a nemusia byť ani napojené na kábel, takže sú takmer neviditeľné. Vždy ju to veľmi znepokojilo.

A navyše mala dojem, že sa na ňu pozerajú, ako keby ona bola tá odtrhnutá od reality.

V rušnejšie dni sa pri nej jeden či dvaja ľudia pristavili, aby sa spýtali, kto je Jim. Väčšinou to boli nejakí samozvaní dobrodinci, ktorí predpokladali, že sa dostala do problémov (alebo že je na hlavu) a že jediné, čo jej pomôže, je dvojminútový rozhovor. Napriek čistému a upravenému výzoru sa jej niekoľkí ľudia do mesiaca snažili vnútiť peniaze. Lenže ako im vysvetliť, že nie je bezdomovkyňa, ale skôr žena, ktorá stratila toho, kto jej bol domovom? Aj tak sa vždy pobrali preč, skôr než našla tie správne slová.

V zime to pravidelne vzdala vo chvíli, keď jej už tak omrzli prsty, že jej z nich vypadávala tabuľka. Napriek tenkým vlneným rukaviciam to bolo väčšinou do dvoch hodín. To v nej zakaždým spustilo vlnu výčitiek svedomia. Neodchádza priskoro? Čo ak sa tam Jim zjaví práve vo chvíli, keď už bude otvárať dvere do svojho bytu? Po takmer siedmich rokoch tejto rutiny, šiestich zimách, jarí, liet a jesení, sa už zmierila so svojim malicherným pocitom, že jej snaha vrátiť čas je sprevádzaná čoraz väčšou nedbanlivosťou.

No v tom období, začiatkom augusta, mohla byť večer von až do desiatej. Podľa svojich náramkových hodínok, strieborných, s elegantným tenkým remienkom, ďalším z darov od Jima, ktorý si veľmi cenila, tak mala k dobru hodinu navyše. Bola ochotná znášať bolesť v nohách, krížoch, dokonca i v srdci, pretože aj tak nemala kam inam ísť a v byte, ktorý sa stal mauzóleom jej tichého utrpenia, ju už nič nelákalo.

Prečkala teda ešte jednu hodinu a odchádzala s pocitom, že by na stanici zostala aj naveky.

* * *

Stála tam, až kým sa jej nepodlomili kolená a členky jej nevy-
povedali službu. Nikdy sa ani nepohla, nesnažila sa ulaviť si
od bolesti, neukončila to trápenie. Nemienila sa vzdať. V ni-
jakom prípade. Bude čakať a čakať a potom čakať ešte o nie-
čo viac. Koniec koncov, nebolo to to, čo slúbila Jimovi?

*Budú navždy spolu a pôjde za ním až na kraj sveta, alebo aspoň
Ealingu.*

Kapitola 1

2018

Presne o desiatej večer pokrútila Mary hlavou zboka nabok. Ozvalo sa hlasné zapraskanie v krku a po ňom ešte zopár menších puknutí, ako drobné vetvičky v lístí pod nohami. Ktokoľvek povedal, že stáť je kľúčom k dobrému zdraviu, netrúvil na nohách dvanásť hodín denne. Mary zložila tabuľku a strčila ju späť do batoha, no predtým sa ešte raz rozhliadla okolo seba. Hoci už dávno mala byť zvyknutá na pocit sklamaní, pohľad na dav ľudí na stanici, v ktorom chýbala jediná tvár, ktorú túžila vidieť, ju vždy zaboľel.

Keďže bol utorok, nemala už čas vrátiť sa domov, kým jej o jedenástej začne nočná sichta, ktorá sa skončí až o tretej nadržanom. Pracovala v NightLine, miestnom krízovom call centre. Na tom istom mieste bude tráviť aj štvrtkovú noc a pokojne by ich prijala aj viac, keby nebolo skutočnosti, že Ted, výkonný riaditeľ centra a jej supervízor, protestoval, že je to veľa a že by bola prepracovaná. Pravda však bola, že aj tak sa cítila extrémne emocionálne aj fyzicky vyčerpaná a už celkom zabudla, aké to je, cítiť sa inak. Dúfala, že pätnásť minút chôdze zo stanice k Základnej škole svätej Kataríny, kde sídlilo krízové centrum, ju preberie natoľko, aby bola počas noci schopná súvisle komunikovať.

Keď Mary v NightLine začínala, ubehli asi tri mesiace, odkedy sa to udialo s Jimom, a hoci už mala vybudovanú svoju rutinu večerných hliadok na stanici, nejako jej to nestačilo. Strata zanechala v jej živote prázdnotu, obrovský zívajúci kráter, ktorý sa ju chystal celkom pohltiť. Aj keď to vyzeralo, že sa tá diera už nikdy nevyplní, Mary vedela, že sa musí aspoň pokúsiť upnúť sa na to málo, čo jej ešte budúcnosť ponúkala.

A tak keď sa na vývesnej tabuli v SuperShope, kde vtedy pracovala len zopár dní, objavil inzerát s ponukou práce, Mary inštinktívne odtrhla jeden z ústrižkov a strčila si ho do vrecka nohavíc. Ďalej sa však v nasledujúcich dňoch nedostala. Vždy, keď si predstavila, ako píše na uvedenú mailovú adresu, objavila sa jej v hlave jedna z maminých otrepaných fráz: *Nemôžeš nikomu pomáhať, ak nedokážeš pomôcť sama sebe.*

V tom aforizme bola logika, ako vo väčšine takých výrokov, no ak by v charitách pracovali iba ľudia, ktorí nepotrebujú nijakú pomoc, mal by v nich vôbec kto pracovať? Okrem toho Mary splňala väčšinu kritérií – plnila si svoje záväzky, bola spoľahlivá a takisto veľmi dobrá poslucháčka. Nad otázku o jej schopnosti zachovať si v krízových situáciách sebaistotu si síce napísala otáznik, ale povedala si, že práve práca v NightLine je skvelou príležitosťou sa to naučiť.

Nikdy predtým nebola bombardovaná toľkými informáciami ako počas prvých školiacich sedení. Ted ich začal s označovaním najdôležitejších strán v hrubej príručke, no veľmi skoro od toho ustúpil. Možno si uvedomil, že Mary je dostatočne svedomitá na to, aby si príručku preštudovala od prvej po poslednú stránku. Napriek toľkému čítaniu si Mary zobrala k srdcu len jednu vetu, ktorá stála rovno na obálke tej príručky: *Priestor na vyrozprávanie sa.*

To ju priviedlo späť na myšlienky o Jimovi, čo nebolo samo osebe nič nové, ale bol to celkom nový pohľad na vec. Strávil množstvo času opakovaním si každého ich rozhovoru medzi štyrmi očami, na ktorý si len vedela spomenúť, ale teraz si uvedomila, že ani jej dokonalá pamäť nedokázala zachytiť celý príbeh. Sľúbila si, že telefonujúcim do NightLine poskytne toľko priestoru na rozprávanie, koľko len budú potrebovať.

Hoci jej sebaúcta padla za posledné roky na hranicu kolapsu, vedela, že ako dobrovoľníčka bude v tej práci dobrá. A napriek vyčerpávajúcej povahe práce zistila, že v NightLine sa cíti lepšie než kdekoľvek inde. Dávala jej istý zmysel života, ktorý ju vracal do reality a pomáhal jej prekonať emocionálne otrasy spôsobené každodennými večernými hliadkami na stanici. Bola v nej útecha štyroch stien miestnosti, ktoré ju obklopovali. A tiež spoločnosť ostatných dobrovoľníkov, ktorých si vskutku veľmi obľúbila.

Z nich všetkých poznala najdlhšie Teda, hoci ten sa medzi dobrovoľníkov nevelmi počítal. Aspoň nie od chvíle, keď mu pred dvoma rokmi umrela žena a on sa rozhodol, že počas smútenia za ňou nebude dvíhať telefóny. Preto odvtedy pracoval na manažérskej pozícii – robil zoznamy, vybavoval administratívne veci a všetky nudné záležitosti, bez ktorých by to nefungovalo. No celkom poľavil až minulý rok, keď jeho najmladší syn nastúpil na univerzitu a on sa Mary zdôveril, že nevie, kam sa v živote posunúť ďalej.

Tak to sme dvaja, pomyslela si Mary, kým sa jej podarilo zo seba dostať, či by sa mu páčilo ísť sa s ňou niekedy poprechádzať. A tak sa ich potulky každú nedeľu poobede stali pre oboch priam rituálom. Pred niekoľkými týždňami si dokonca odskočili do Kew, aby tam oslávili Tedove päťdesiate

narodeniny, ak sa vôbec dajú nazvať oslavou dva kornútiky zmrzlíny.

„Dobrá večer!“ zvolala Mary pri vstupe do miestnosti.

Ted bol k nej otočený chrbtom. Mal na sebe svoju zvyčajnú polokošelu a krátke nohavice kaki farby, stál rovno pod svietidlom a oholená hlava sa mu leskla ako veľká žiarovka. Mary si všimla, že sa práve chystá uvariť vodu na čaj v rýchlovarnej kanvici. Tá nerezová vecička však akosi nechcela spolupracovať a poskakovala po okraji stola.

„Mary!“

Od radosti, že ju vidí, Ted pustil ruku, ktorá zvierala prístroj, a ten s veľkým rachotom dopadol na zem. Oboch od ľaku trhlo.

„Táto vec je doslova nočná mora,“ konštatoval Ted s pozdychom, pričom sledoval kanvicu, ako sa kotúľa pod stolom. Mary zakaždým prekvapilo, ako neutrálne znie jeho hlas pre jej severoírské uši. Nebola v ňom ani štipka prízvuku, hoci Ted mal občas sklon zaťahovať ako nejaký starec z Východného Londýna.

„Mal si sa dobre?“ spýtala sa.

Ted prikývol a ona si uvedomila, aký je opálený. Vždy mal trošku tmavšiu pokožku, čo bol podľa nej jeden z bonusov pri jeho práci záhradníka, no po dva a pol týždni na návšteve starnúcich rodičov v Dorsete nadobudla jeho pokožka nádherne bronzovú farbu. Akoby mu to ubralo desať rokov. „Bolo to fajn, vďaka. Ťažko sa však pozerá na to, ako rodičia postupne chradnú.“

Mary sa snažila nemyslieť na svoju vlastnú mamu, na to, ako sa jej darí, ako vyzerajú jej členky, opuchnuté do veľkosti tenisových loptičiek, v domácich papučkách. *Poslušná dcéra*, pripomenula si, *by svoje večery trávila napomáhaním ulaviť*

jej od tej bolesti, a nie postávaním na stanici vzdialenej 800 kilometrov od jej bydliska. Zatlačila tú myšlienku do najvzdialenejšieho kúta mozgu.

„Mal by som už ísť,“ preťal Tedov hlas Marino rozjímanie. Musela byť ticho dlhšie, než sa jej zdalo, pretože keď opäť preniesla svoju pozornosť na miestnosť, v ktorej sa nachádzala, videla, ako tam Ted váhavo postáva, neistý, či ju môže na rozlúčku objať. Mary mu namiesto toho ponúkla jeden zo svojich najpresvedčivejších úsmevov.

Keď odišiel, posadila sa na svoje miesto, obrútila si šnúru od telefónu okolo ukazováka a čakala na príchod ďalších dvoch pravidelných dobrovoľníkov pracujúcich v NightLine.

Netrvalo dlho a cez okno zbadala Kita a Olive, prechádzajúcich cez cestu smerom k budove. Kit, ktorý mal niečo po dvadsiatke a neobmedzenú energiu nezbedného školáka, rád a často žartoval. Pieskovo žlté vlasy mu neprestajne padali do očí a Mary si vedela predstaviť, koľko síl musí stáť Olive, chiropraktičku na dôchodku, aby mu stále nevnucovala gumičku do vlasov. Kit výzorom pripomínal speváka z chlapčenskej skupiny, no takým ledabolo spôsobom, čo znamenalo, že ustavične vyzeral, ako keby sa práve vrátil z nejakého festivalu. Keď si len pomyslela, že cez deň pracuje ako investičný bankár.

„To mi pripadá trochu pritiahnuté za vlasy...“ povedala Olive, vchádzajúc do miestnosti. Obrátila sa k Mary, zamávala jej na pozdrav a vybrala sa k stoličke na kolieskach, ktorá vyzerala, že predtým patrila za katedru. Rozopla si suchý zips na sandáloch a vyzula sa. Olive bola Tedova dlhoročná priateľka a v NightLine pracovala už od samého začiatku. To sčasti vysvetľovalo, prečo sa k tomu miestu správala, ako keby jej patrilo.

„Ako to ide, *amiga*?“ ozval sa Kit. Na poslednom spoločnom sedení si všetci dobrovoľníci vypočuli, ako sa začal učiť španielčinu podľa apky, a zdalo sa, že ho to ešte stále drží.

Nastalo ticho, kým si Mary uvedomila, že tú otázku adresoval jej. „Ja?“

„Čo je nové?“ spresnil Kit a pohotovo odpovedal aj za seba. „U mňa toho veľa nie.“

V mojom prípade by *bolo nič presnejšie*, pomyslela si Mary. No ako mala Kitovi vysvetliť, že jej život nikdy nevybočuje z trasy zmeny v supermarkete – staničné hliadky – dva večery dobrovoľnej práce v NightLine? Vedela si predstaviť, že on vedie život plný pracovných aj osobných výziev a dobrodružstiev. A posledné, čo potrebovala, bolo, aby ju niekto ľutoval.

„Nejaká letná dovolenka na obzore?“ zaujímal sa Kit.

Než sa Mary prinútila do nejakej útrpnej odpovede, zazvonil telefón vedľa Olive.

„Zaparkuj už niekde!“ vyštekla Olive na Kita. „Začínáme.“

Čoskoro nastalo v miestnosti ticho, prerušované len telefonátmi, pri ktorých vybavovaní sa všetci traja striedali. Marín prvý bol veľmi dlhý. Viac než dve hodiny. Volal mladý muž, ktorého opustila žena aj s dvojčatami, ešte batolátami. Nikdy nie je jednoduché počuť, ako niekto hovorí, že nemá prečo ráno vstať z postele, no nebolo pochýb, že Mary mala pre to viac pochopenia než väčšina ľudí. Nie že by sa tým mohla telefonujúcemu pochváliť. Dobrovoľníci museli zostať v anonymite a nesmeli vyzradiť nič zo svojho osobného života. Bol to príjemný pocit, nebuť nikým konkrétnym. Pripadalo jej to oveľa prirodzenejšie, než bolo podľa nej zdravé.

Len čo Mary zavesila, zahĺbila sa do svojich myšlienok. K tomu si rozbalila tyčinku Twix, ktorú jej tam nechal Ted, a uvarila si šálku čerstvého čaju. Pri pohľade späť ju bude

udivovať, ako sa tie najvýnimočnejšie udalosti vždy spoja s tými najobyčajnejšími momentmi. V tej chvíli však len prelhtla kus tyčinky a opäť zdvihla slúchadlo.

„Dobrá večer, dovolali ste sa do NightLine. Skôr než začneme, musím...“

„Haló?“ Mužský hlas na druhej strane linky bol trochu prerušovaný, akoby si mikrofón zakrýval rukou.

„Áno, dobrá večer, tu je NightLine. Mám tu pár otázok, ktoré vám musím položiť, skôr než...“

„Chcel som len povedať, že si mi chýbala.“

Mary najskôr nemohla uveriť vlastným ušiam. Pracovala tu dosť dlho na to, aby mala pocit, že už počula naozaj všetko.

„Si ešte tam?“ spýtal sa hlas. Jeho zvuk bol tlmený, akoby priškrtený pocitom hanby.

„Áno, áno...“ Mary si položila voľnú ruku na stôl a pozorovala, ako sa jej trasie, hoci sval mala úplne napätý. Chvíľočku sa pokúsila sústrediť svoju myseľ na tu a teraz, ale bolo to zbytočné. Strmhlav padala do minulosti, do chvíle, keď sa stretli. Toto predsa nemôže byť naozaj, alebo áno?

„Počula si, čo som povedal?“ Mužove slová sľaby padali jedno na druhé, čo bolo následkom aspoň polovice fľaše whisky, ak nie viac, o tom nebolo pochyb. V sluchách jej dunelo.

„Áno, počula. Ďakujem. Povedal si, ehm... že som ti chýbala.“ Posledné slová sa z nej len ťažko drali von. To, čo sa začínalo ako pramienok nádeje, ktorý jej stekal po chrbte, teraz zaplavilo každú bunku a každúčké vlákno jej tela.

„Chýbala si mi.“

Mary vrhla pohľad ponad ľavé plece, aby zistila, či Olive alebo Kit nepočúvajú. Odrazu sa cítila ako tigrica ochraňujúca svoje mláďatá, no zároveň zraniteľná ako korisť v jej pazúroch.

„Toto bol jeden z najhorších dní za posledné roky. Cítil som sa hrozne osamelý, akoby som na svete nemal nikoho, kto by ma vypočul. Ťažko sa nachádza vôľa ísť ďalej, keď sa človek nemá na koho obrátiť. Okrem teba. Ty si tu pre mňa bola vždy. Nikdy si nado mnou nezlomila palicu. Si mojím...“ V telefóne to zapraskalo. Mary prepočula posledné slovo, ale v duchu ho vyslovila sama pre seba: ... *útočiskom*.

Keď si položila ruku na čelo, bolo lepkavé, také slizko-teplé ako tesne predtým, než v človeku prepukne vírus. Ďalšie zapraskanie vrátilo jej horúčkovitú myseľ do reality.

„Kde si?“ podarilo sa jej zo seba dostať. Potrebovala odpoveď. Aj keby to nebola presná poloha či súradnice, nič vystopovateľné, jedno slovo by ju vedelo upokojiť. Jedno jediné slovíčko, nič viac. Pretože ak volá po takom dlhom čase, musí mať na to dôvod. Čo ak je v nebezpečenstve alebo chorý, alebo...

„To ti teraz nemôžem povedať. Chcel som, aby si ma počula, Mary.“

Dych sa jej zastavil.

„Poznáš moje meno,“ zašepkala viac pre seba než niekomu inému.

„Čo?“ A bolo to tu zase. Šušťanie na druhej strane linky, ktoré skresľovalo jeho hlas ako zvuk nevyladeného rádia.

„Si tam? Haló!“ Mary sa snažila prehlušiť neisté spojenie. Potlačila svoju slabosť všetkou silou vlastného zúfalstva.

„Haló!“ Opäť mala ten hrozný pocit, že povedala niečo nesprávne. Nemôže ho stratiť. Nesmie. „Haló!“

No skôr než sa jej podarilo povedať čo i len slovo, v telefóne nastalo ticho.

Mary sa vytackala z miestnosti. Sotva videla, nieto aby ešte vedela, kam mieri, v hlave sa jej odvíjal jeden horší scenár

ako druhý. Sedem rokov ničoho sa v sekunde vyparilo do ovzdušia. Prečo? Prečo teraz? Oprela si rozpálené čelo o sklenenú tabuľu dverí, kľučka ju pichala rovno do mäkkého brucha. Čo to všetko malo znamenať?

V odraze pozerala do vlastných zreničiek, akoby tam mala nájsť niečo, čoho sa bude môcť pridržať.

No jediné, čo videla, bol Jim, ich prvá spoločná noc. Jeho hrdelný hlas a tvár, ktorá jej pripomínala domov.